

www.topsrbija.com

Marko Pendić iz Trnave, član Ansabla „Frula“ KUD-a iz Raške, sviralju svira od svoje desete godine. Dve godine kasnije prelazi na klarinet, kojem ostaje veran tokom dugog niza godina. Posle zadobijanja oštećenja na rukama (prstima), zanemaruje sviranje, da bi ga iz letargije prekinula želja unuka da nastavi tamo gde je njegov deka stao.

Ponosan deda Marko vodio je svog unuka na Sabor frulaša „Oj Moravo“ u Prislonicu, kod Čačka, načinio mu sviralju i našao učitelja, profesora Miloja Lazovića, tadašnjeg direktora Muzičke škole „Mokranjac“ u Kraljevu, da ga muzički opismeni, pošto je deka svirao, ali po sluhu, bez nota.

Družeći se tokom četiri godine sa svojim unukom, Marko Pendić i sam je počeo malo po malo da svira, da mu pokazuje svoje umenje, što je primetio prof. Lazović i pitao ga zašto se ne prijavi na Sabor u Prislonici i pokaže jedinstveno, guturalno sviranje frule, onako kako se to nekada sviralo.

Gospodin Marko je poslušao profesora i u kategoriji tradicionalno sviranje, 2013. godine osvojio je prvo mesto, godinu dana kasnije, u istoj kategoriji - nagradu „Milovan Pravdić“ za najbolje odsvirano kolo, a ove, 2015-te, treću nagradu stručnog žirija za pesmu: „Ja odlazim sa planine“ i Golijsko staro kolo.

- I ako bude dao Bog ići ču do tri pobeđe i Majstorskog pisma, kaže Marko Pendić.

Podjednako dobro svira i pesme i kola, pa ga zovu na sve strane. Bio je i u Krupnju, i pred 120 studenata etnomuzikologije koji su polagali ispite iz narodne tradicije, završnog dana održao dvo i po časovni koncert pokazujući im lepotu guturalnog sviranja.

On je jedan od malobrojnih koji još uvek neguju stari način – guturalno sviranje, na zumborenje, način ostao od pradeda i čukundeda, danas gotovo zaboravljen.

- Ima dosta zapisa, snimaka pesama i kola odsviranih na taj način, ali osim Ljube Mijailovića (Opančar, Golijsko kolo), Dalibora Todorovića iz KUD Raška (pobednik ovogodišnjeg Sabora) i mene, niko više ne svira tako, na taj starinski način - s tugom kaže naš sagovornik.

Marko Pendić je ne samo vrsni majstor na svirali već i veliki majstor za izradu svirala. Izrađuje i male i dugačke svirale, svirale ili frule, ali taj naziv je došao mnogo posle pošto je on savladao zanat (kažu iz mađarskog jezika), i gajdašice ili gajdinice. A on, kao što voli da svira na starinski način, tako voli da koristi i staro ime za ovaj milozvučni instrument, savršen u svojoj jednostavnosti, jer se na samo šest otvora, rupa, za prste i sedmom (vetrilom) može odsvirati sve. Stao je gospodin Marko u odbranu njenog imena i kada su neke učene glave veliku sviralu nazvali dudukom, jer zna se da je duduk ime za neznalicu, a ne za velike starinske svirale. Marko Pendić, nekada metalac sa tridesetogodišnjim stažom u kragujevačkoj „Zastavi“, danas penzioner, nema gde nije svirao. Nastupao je, sa svojim kolegom, Ljubom Mijailovićem i u

„Šljiviku“. Puno toga za poslednje četiri godine je sa svojom sviraljom prošao, doživeo, i svima pokazao da se i sa četiri prsta iz sviralje mogu izvući najtananciji zvuci.

- Prilagodio sam sviranje svojim mogućnostima. Sviram danas i klarinet, ali samo jednostavnije kompozicije, a na sviralji mogu gotovo sve. Malo smeta, ali navikne se čovek. Najvažnije je kada svirate ovaj narodni instrument da ga svirate srcem i da imate volje za to. A bez duše se nikako ne da – ustvrdio je Marko Pendić.

